

ΑΝΑΜΕΙΚΤΕΣ ΟΙ ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙΣ

Απαγορεύτηκαν στην ΕΕ οι πατέντες στα ανθρώπινα εμβρυακά βλαστοκύτταρα

Οι τεχνικές απομόνωσης βλαστοκυττάρων που έχουν ως αποτέλεσμα την καταστροφή ανθρώπινων εμβρύων δεν μπορεί να κατοχυρώνονται με διπλώματα ευρεσιτεχνίας, έκρινε το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο στο Λουξεμβούργο, σε μια απόφαση που έγινε δεκτή με ανάμεικτες αντιδράσεις.

Ορισμένοι χαιρέτισαν την απόφαση, συμφωνώντας με το βασικό επιχείρημα του δικαστηρίου, σύμφωνα με το οποίο τα ανθρώπινα έμβρυα χρίζουν προστασίας από πατέντες που θα μπορούσαν να απειλήσουν την «ανθρώπινη αξιοπρέπεια».

Άλλοι όμως υποστηρίζουν ότι η απαγόρευση των πατεντών αποθαρρύνει τους ερευνητές από το να εργαστούν με τα εμβρυακά βλαστοκύτταρα, τα οποία υπόσχονται επανάσταση στην Ιατρική, ή τους ενθαρρύνει να μεταναστεύσουν στις ΗΠΑ ή άλλες χώρες όπου τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας γίνονται δεκτά.

«Πρόκειται για μια ολέθρια απόφαση που θα

εμποδίσει τη χρήση των βλαστικών κυττάρων στην ιατρική» σχολίασε ο Πιτ Κόφι, ερευνητής στο Πανεπιστημιακό Κολέγιο του Λονδίνου. Αντίθετα, την απόφαση χαιρέτισαν θρησκευτικές ομάδες στη Γερμανία καθώς και το Ευρωπαϊκό Κέντρο Νομικής και Δικαιοσύνης, μια χριστιανική οργάνωση στο Λουξεμβούργο, το οποίο θεωρεί ότι η απαγόρευση των πατεντών «προστατεύει τη ζωή και την αξιοπρέπεια» σε όλα τα στάδια ανάπτυξης.

Η απόφαση, που ισχύει άμεσα και στις 27 χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καλύπτει όχι μόνο τη διαδικασία λήψης βλαστοκυττάρων από τα έμβρυα, αλλά και κάθε τεχνική η οποία βασίζεται σε σειρές βλαστικών κυττάρων που έχουν ήδη δημιουργηθεί.

Η υπόθεση που εξέτασε το δικαστήριο αφορά την προσφυγή της Greenpeace κατά του ερευνητή Όλιβερ Μπρούστλε του Πανεπιστημίου της Βόννης, ο οποίος κατείχε πατέντα για τη δημιουργία νευρικών κυττάρων από βλαστοκύτταρα. Η

πατέντα είχε κριθεί άκυρη από τη γερμανική δικαιοσύνη, και όταν ο Μπρούστλε υπέβαλε έφεση η υπόθεση παραπέμφθηκε στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο.

«Παραθυράκια» στην απαγόρευση

Η απόφαση του δικαστηρίου στο Λουξεμβούργο αναφέρει ότι «οι διαδικασίες που περιλαμβάνουν την αφαίρεση βλαστικών κυττάρων από ανθρώπινα έμβρυα στο στάδιο της βλαστοκύστης, με αποτέλεσμα την καταστροφή του εμβρύου, δεν μπορούν να κατοχυρωθούν με διπλώμα-

τα ευρεσιτεχνίας». Βλαστοκύστη ονομάζεται το στάδιο στο οποίο το έμβρυο αποτελείται από 80 με 100 κύτταρα.

Φαίνεται, όμως, ότι σε κάποιες περιπτώσεις οι εταιρείες βιοτεχνολογίας θα μπορούν να «παρακάμψουν» την τελευταία απαγόρευση.

Ένα παράδειγμα είναι η αμερικανική εταιρεία Advanced Cell Technologies, η οποία έχει ήδη ξεκινήσει δοκιμές μιας θεραπείας βλαστοκυττάρων για την εκφύλιση της ωχράς κηλίδας, της κυριότερης αιτίας

τύφλωσης στις ανεπτυγμένες χώρες.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση, οι πατέντες της ACT πιθανότατα ισχύουν στην ΕΕ, αφού η εταιρεία απομόνωσε βλαστοκύτταρα από έμβρυα χωρίς να χρειαστεί να τα καταστρέψει.

Μια άλλη παρόμοια περίπτωση είναι μια θεραπεία κατά της τύφλωσης που αναπτύσσει το Ινστιτούτο Οφθαλμολογίας του Λονδίνου για λογαριασμό της φαρμακοβιομηχανίας Pfizer.

Όπως σχολίασε ο Δρ Κόφι που συμμετέχει στο πρόγραμμα, οι πατέντες με τις οποίες κατοχυρώθηκε η μέθοδος δεν αφορούν τη διαδικασία δημιουργίας βλαστοκυττάρων, αλλά το πώς τα βλαστοκύτταρα αυτά πρέπει να τοποθετηθούν στον αμφιβληστροειδή.

Με άλλα λόγια, οι εταιρείες ίσως θα μπορούν να παρακάμψουν την απαγόρευση είτε τροποποιώντας τη διαδικασία απομόνωσης των βλαστοκυττάρων, είτε κατοχυρώνοντας την τελική τους χρήση σε ασθενείς.